

vlakke opmerkingen over de toepassing van het draagkrachtbeginsel in de tarievenpolitiek. Tenslotte geeft schr. een ruwe indeeling van de kosten ten behoeve van de vaststelling van gewone en z.g. vastrechtstarieven.

B b V 19

Maandblad voor Handelswetenschappen en Handelspraktijk No. 9, 1946
53:B3

X. FINANCIERINGSINSTELLINGEN

The organisation of a bank

Ashton, F. I. — Verslag van een voor de Office Management Association gehouden rede, waarin de maatregelen voor de opleiding van bankpersoneel tijdens en na den oorlog door de Midland Bank Ltd. getroffen, worden aangegeven. Tenslotte een zeer beknopte bespreking van de administratieve handelingen en de daarbij gebruikte hulpmiddelen.

B b X 2

Industry Illustrated No. 5, Mei 1946

B 72

De Nederlandsche hypotheekbanken in crisis- en oorlogstijd

Ligthart, Th. — Uitvoerige beschrijving van de geschiedenis van de Nederlandsche hypotheekbankwezen sinds de crisisjaren. Bespreking van de overheidsmaatregelen op dit gebied, zooals de crisis hypotheekaflossingswet, Grootboek van den wederopbouw, de vaststelling van hypotheek- en pandbriefrente, de toekomstige positie van de hypotheekbank.

B b X 4

De Economist No. 6, Juni 1946

B 74

BOEKENREPERTORIUM

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Rose, T. G. Higher control in management; 4th ed. London (Pitman), 1944. 275 blz.

In dit boek wordt een methode beschreven waarbij het werk van de bedrijfsleiding verlicht wordt door het overleggen van gegevens aan de hand van statistieken. Het vergelijken van de gegevens per maand en per jaar is praktischer dan het opstellen van gespecificeerde budgets. De wijze waarop en de voorwaarde de gegevens verzameld dienen te worden. De bespreking is gedetailleerd en met vele praktische voorbeelden en afbeeldingen geïllustreerd.

B a III 2

86

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Slikboer, J. Principes der bedrijfsorganisatie. Leiden (Numy), 1946. 136 blz.

In dit boekje worden besproken het organiseren en de voorwaarden waaraan een goede organisatie moet voldoen. De organisatie wordt in verschillende fasen onderscheiden: voorbereiding (doelstelling, vaststelling van tempo, keuze van methode en middelen), uitvoering (rangschikken en het in werking stellen), controle en correctie. In het kort worden de statistiek, de marktanalyse en subjects- en objectpsychotechniek besproken. De organisatievormen in de onderneming. De eigenschappen waarover een organisator moet beschikken. Het boekje is vooral geschreven voor hen, die iets van het vak afweten en die de leemten erin uit studie of ervaring kunnen aanvullen.

Bespreking van de hiërarchische en functionele organisatie van de onderneming. Uitzetting van de begrippen. Hoe groot het bedrijf is, hoe minder gewenst de hiërarchische organisatie is. De hiërarchisch-functionele en de functionele hiërarchische organisatie. Bij deze laatste is niet de opperste leiding gespecialiseerd, maar de lagere.

B a VI 1

010.6

Ratcliff, R. U. The problem of retail site selection. Ann Arbor (University of Michigan), 1939. 88 blz.

Practische bespreking van de betekenis van het bepalen van de gunstige vestigingsplaats voor den detailhandel. Daartoe behandelt schr. eerst de oorzaken die geleid hebben tot den groei van de stad. Daarna analyseert hij de voorwaarden waaraan de

vestigingsplaats van den detailhandel moet voldoen en komt daarbij tot de conclusie dat zooveel factoren hun invloed laten gelden dat de gunstigste vestigingsplaats nooit exact bepaald kan worden. Het boekje is duidelijk geschreven en heeft geen wetenschappelijke pretenties. De bespreking van de verspreiding van den detailhandel over de artikel in de kruideniersbranche. Doetinchem (Misset), 1946. 186 blz.

B a VI 8

014:B55

Bakkenist, S. C. en W. J. v. d. Woestijne. De positie van het fabrikanten-merk-artikel in de kruideniersbranche. Doetinchem (Misset), 1946, 186 blz.

Een belangrijk boek voor de bestudeering van middenstandsproblemen speciaal betrekking hebbend op den handel in kruideniersartikelen. Geanalyseerd worden de functies van den grossier en den detaillist alsmede factoren welke de keuze van de consumenten bepalen bij de consumptie van kruidenierswaren. Het vraagstuk van de grootte van het zelfstandige kruideniersbedrijf en de keuze van de vestigingsplaats. De aanvallen op en de verweermiddelen van het zelfstandige grossiersbedrijf als organisatie medewerkend aan de maatschappelijke productie. Hoe reageeren fabrikant en detaillist op het niet rationeel vervullen van de taak van den grossier? Schr. bespreken het merkartikel en den specialen invloed welke de invoering hiervan heeft op de concurrentieverhoudingen in den handel. Enkele belangrijke boeken op dit gebied worden in het kort besproken.

B a VI 9

B551:B41

Rees, J. v. Inleiding tot het marktonderzoek. Wassenaar (Delwel), 1946. 210 blz.

Uitvoerige goed gedocumenteerde bespreking van het karakter en het doel van het marktonderzoek. Na een bespreking van verschillende opvattingen over de markt schetst schr. de ontwikkeling welke valt waar te nemen in het marktonderzoek. De beteekenis van het marktonderzoek in het algemeen en voor het bedrijf in het bijzonder. In hoeverre geschiedt het marktonderzoek in Nederland? De techniek van het marktonderzoek (toegelicht met een voorbeeld) dus o.m. het verzamelen van gegevens en het houden van enquêtes wordt in overeenstemming met den titel van het boek minder uitvoerig besproken. De kosten en de organisatie van het marktonderzoek worden nog in het kort behandeld. De behandelde onderwerpen hebben vooral betrekking op verhoudingen in Nederland.

B a VI 12

754

Kitzke, K. Soziale Grundfragen der Betriebsverwaltung. Berlin (Junker und Dünhaupt Verl.), 1938. 227 blz.

In deze zeer gedegen studie over de Fransche bedrijfs sociologie wordt het werk van Fayol en vele andere auteurs uitvoerig besproken. De stof is zeer systematisch ingedeeld waardoor een duidelijk overzicht wordt verkregen. Practische uitwerking is echter bewust vermeden. Wel verwijst een uitvoerige literatuuropgave ook naar meer practisch georiënteerde literatuur. In het eerste deel worden de voornaamste grondslagen uit de werken van de volgende auteurs uiteengezet: Fayol, Verney, Billard. A. en L. Franchet, Carlioz, Doncoeur, Rives, Chevalier, Vanuxem, Wilbois en Palewski. In het tweede deel wordt dan ingegaan op het eigenlijke probleem hoe de arbeid op de juiste wijze door de sociale groep binnen het bedrijf volbracht dient te worden. Uitvoerig wordt daarbij ingegaan op de functie-elementen in het beheer, de axioma's van het sociale leven en de daaruit te trekken richtlijnen voor het sociale handelen. Veel van het hier behandelde heeft een algemeen sociologisch aspect en slaat niet alleen op de groepen binnen het bedrijf. Na de consequenties voor de sociale politiek van het bedrijf van bovengenoemde axioma's te hebben geformuleerd geeft schr. te slotte een korte samenvatting en waardeering van de Fransche bedrijfs sociologie vanu het Duitsche standpunt dat in tegenstelling tot het Fransche den nadruk legt op de irrationeele verschijnselen binnen de groep.

B a VI 16

215.1:03

Urwick, L. The elements of administration. London (Pitman), 1943. 129 blz.

In dit werkje geeft schr. een populaire en beknopte beschrijving van de organisatie van het bestuur in de moderne onderneming. De meeningen van verschillende schrijvers w.o. Mary Parker Follett, Taylor, Fayol, Mooney en Reiley worden tezamen gebundeld en in één schema vastgelegd. De behandeling van het onderwerp is systematisch en geschiedt aan de hand van verschillende schema's: schema van de beginselen van het beheer, van de organisatie en de coördinatie, bevelvoering en controle. Schr. beveelt geen bepaalden organisatievorm aan maar betoogt dat bij elk aspect van de onderneming één van de behandelde organisatievormen past.

B a VI 16

21

Urwick, L. Personnel management in relation to factory organization. London (Institute of Labour Management), 1943. 27 blz.

In deze brochure overweegt schr. de factoren die voor en tegen de verbijzondering van het personeelbeheer werken. Geconcludeerd wordt dat het personeelbeheer tot zelfstandige functie behoort te worden gemaakt die echter in nauw contact moet staan met den toezichthoudenden arbeid.

De taak van den personeelchef behoort zuiver afgebakend te zijn. Opsomming van de secties van de personeelafdeeling die in de „lijn”organisatie onder controle van den personeelchef vallen. Schr. stelt zich op het standpunt dat de bepaling van de algemeene verhoudingen tusschen onderneming en employé's, het voeren van onderhandelingen met vakverenigingen en de selectie van leidend personeel alleen onder de bevoegdheid van de directie vallen en de personeelchef in deze slechts in zijn staffunctie optreedt. Samenvatting van het betoog in een zevental punten van een functiediagram voor het personeelbeheer van een onderneming met 3000 tot 6000 man personeel.

B a VI 16

921

Lattmann, E. Verkaufen. Zürich (Gropengiesser), 1945. 41 blz.

Een practische bespreking van verschillende verkoopproblemen. De belangrijkste verkoopmethoden (winkelverkoop, verkoop door vertegenwoordigers e.a.) en het verkoopsgesprek worden geanalyseerd. De eigenschappen van den verkoper en de kennis van zaken welke voor hem onontbeerlijk is.

B a VI 21

74

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

Meyenberg, F. L. Time study and rate-fixing. London (Pitman), 1945. 215 blz.

Dit boekje geeft een diepgaande bespreking van de tijdstudie, overvloedig geïllustreerd met practische voorbeelden. Ook de toepassing van de resultaten van de arbeidsanalyse en een beschrijving van de geestesgesteldheid waarmee het tijdstudiewerk behoort te worden aangepakt komen ter sprake. Hoewel de stijl vlot en de bespreking duidelijk is, kan het werkje toch slechts met vrucht door diegenen gebruikt worden die eenige technische en wiskundige kennis bezitten. Aan het slot behandelt schr. de toepassing van de resultaten van de tijdstudie in de slijperij. Ook de technische hulpmiddelen bij de tijdstudie en het gebruik van grafische voorstellingen komen uitgebreid ter sprake. Het geheel is een gedegen studie waar velen met profijt gebruik van zullen maken.

B a VII 5

35

Oakley, C. A. Men at work. (Hodder and Stoughton), 1945. 301 blz.

Een goed boek over bedrijfspsychologie. Schr. wijst herhaaldelijk erop dat, ondanks de mechanisatie, rationalisering van de productie, planning e.d., de persoonlijke verhoudingen in het bedrijf de centrale factor vormen. De grondslag van een succesvolle bedrijfsleiding. De juiste keuze van chefs en werklieden. Uitvoerig worden vermoeidheidsstudies besproken, waarbij inlassching van pauze's wordt aanbevolen. De techniek van het vaststellen van de juiste verlichting, ventilatie, temperatuur en vochtigheid. Hoe dient het probleem van de bedrijfsongevallen te worden behandeld? Tenslotte wordt een pleidooi gevoerd voor het voorkomen van het niet-noodzakelijk ingewikkeld maken van het bedrijfsbeheer.

B a VII 5

313

Cooper, A. M. Employee training. New York (Mc Graw-Hill), 1942. 311 blz.

In dit vlot geschreven werkje wordt allereerst een overzicht gegeven van de ontwikkeling in scholingsmethoden waarbij de nadruk valt op het conferentiestelsel. In enkele hoofdstukken wordt deze methode op zeer practische wijze uiteengezet; instructies voor den conferentieleader worden nauwkeurig geformuleerd. De auteur staat op het standpunt dat indien eenigszins mogelijk het hooger personeel tot conferentieleader benoemd dient te worden en hij houdt zich dan ook voornamelijk bezig met de wijze van selectie en scholing voor deze taak door den leider der scholingsafdeeling of externen adviseur. Enkele uitvoerig besproken conferentie-programma's geven een helder beeld van deze methode waarbij zooveel mogelijk de docerende stijl is verlaten. Als resultaat van deze methode verwacht schr. die veel practische ervaring op dit gebied bezit, het opstellen van standaardregels (b.v. betreffende veiligheid, houding tegenover afnemers enz.) door werknemers zelf. Ofschoon dit o.i. wel wat hoog gegrepen is, bevat het werkje toch veel nuttige aanwijzingen voor allen, die met scholingswerk in de industrie te maken hebben.

B a VII 7

32